

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2006. gada 28. septembrī*

Lieta C-467/04

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LES 35. pantam, ko *Audiencia Provincial de Málaga* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 8. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2004. gada 2. novembrī, kriminālprocesā pret

Giuseppe Francesco Gasparini,

José Mª L. A. Gasparini,

Giuseppe Costa Bozzo,

Juan de Lucchi Calcagno,

Francesco Mario Gasparini,

José A. Hormiga Marrero,

Sindicatura Quiebra.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši N. Kolnerika [*N. Colneric*] (referente), H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un E. Levits,

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 16. martā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Dž. F. Gasparīni [*G. F. Gasparini*] vārdā — H. Oliva Garsija [*H. Oliva García*], L. Pinto [*L. Pinto*], I. Aijala Gomess [*I. Ayala Gómez*] un P. Gonsalesa Rivero [*P. González Rivero*], *abogados*,
- H. Mª L. A. Gasparīni [*J. Mª L. A. Gasparini*] vārdā — K. Fonts Feliju [*C. Font Felíu*], *abogado*,
- M. Kosta Bozo [*M. Costa Bozzo*] vārdā — L. Rodrigess Ramoss [*L. Rodríguez Ramos*], *abogado*, un Dž. K. Randons Reina [*J. C. Randón Reyna*], *procurador*,
- M. de Luči Kalkanjo [*M. de Lucchi Calcagno*] vārdā — F. Garsija Gerero-Strakans [*F. García Guerrero-Strachan*], *abogado*, un B. de Luči Lopesa [*B. De Lucchi López*], *procuradora*,

- F. M. Gasparini [*F. M. Gasparini*] vārdā — H. Garsija Alarkons [*J. García Alarcón*], *abogado*,

- Spānijas valdības vārdā — M. Munjoss Peress [*M. Muñoz Pérez*], pārstāvis,

- Francijas valdības vārdā — Ž. K. Niolē [*J.-C. Niollet*], pārstāvis,

- Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Aijello [*G. Aiello*], *avvocato dello Stato*,

- Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*], K. Viselsa [*C. Wissels*] un K. ten Dama [*C. ten Dam*], pārstāves,

- Polijas valdības vārdā — T. Novakovskis [*T. Nowakowski*], pārstāvis,

- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — L. Eskobars Gerero [*L. Escobar Guerrero*], V. Bogensbergers [*W. Bogensberger*] un F. Himeno Fernandess [*F. Jimeno Fernández*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 15. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, pirmkārt, kā interpretēt 54. pantu 1985. gada 14. jūnija Konvencijā, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 19. lpp.), kas parakstīts 1990. gada 19. jūnijā Šengenā (turpmāk tekstā — “CAAS”), un, otrkārt, kā interpretēt EKL 24. pantu.

- 2 Šis lūgums izteikts kriminālprocesa ietvaros, kas ierosināts pret Dž. F. Gasparīni, H. Mª L. A. Gasparīni, Kosta Bozo, de Luči Kalkanjo, F. M. Gasparīni un Ormigu Marero [*Hormiga Marrero*], kā arī *Sindicatura Quiebra*, kuri tiek turēti aizdomās par kontrabandas olīveļļas laišanu apgrozībā Spānijas tirgū.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

- 3 Atbilstoši 1. pantam Protokolā, ar ko iekļauj Šengenas *acquis* Eiropas Savienības sistēmā un kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un ar Amsterdamas līgumu grozītajam Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam (turpmāk tekstā —

“Protokols”), trīspadsmit Savienības dalībvalstis, tostarp Spānijas Karaliste un Portugāles Republika, ir pilnvarotas izveidot ciešāku savstarpēju sadarbību Šengenas *acquis* piemērošanas jomās, kā tas ir definēts minētā protokola pielikumā.

- 4 Šengenas *acquis* daļu cita starpā veido līgums starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 13. lpp.), kas ir parakstīts Šengenā 1985. gada 14. jūnijā (turpmāk tekstā — “Šengenas nolīgums”), kā arī CAAS.
- 5 Atbilstoši Protokola 2. panta 1. punkta pirmajai daļai, sākot ar datumu, kad stājās spēkā Amsterdamas Līgums, minētā protokola 1. pantā paredzētajām trīspadsmit dalībvalstīm nekavējoties tiek piemērots Šengenas *acquis*.
- 6 Piemērojot Protokola 2. panta 1. punkta otrās daļas otro teikumu, Eiropas Savienības Padome 1999. gada 20. maijā pieņēma Lēmumu 1999/436/EK, ar ko atbilstīgi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma un Līguma par Eiropas Savienību attiecīgajiem noteikumiem nosaka tiesisko bāzi visām normām un lēmumiem, kas veido Šengenas *acquis* (OV L 176, 17. lpp.). No šā lēmuma 2. panta kopskatā ar tā A pielikumu izriet, ka Padome ir izvēlējusies LES 34. un 31. pantu, kas iekļauti Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā ar nosaukumu “Noteikumi par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās”, kā juridisko pamatu CAAS 54.–58. pantam.
- 7 CAAS 54.–58. pants veido III sadaļas ar nosaukumu “Policija un drošība” 3. nodaļu ar nosaukumu “*Non bis in idem* principa piemērošana”.

8 CAAS 54. pantā ir noteikts:

“Personu, kuras sakarā vienā Līgumslēdzējā Pusē ir pieņemts galīgais tiesas spriedums, nedrīkst par to pašu nodarījumu saukt pie atbildības citā Līgumslēdzējā Pusē, ar noteikumu, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt atbilstīgi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kurā spriedums pieņemts.”

9 Padomes 2002. gada 13. jūnija pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV L 190, 1. lpp.) 3. pantā ar nosaukumu “Eiropas apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamats” ir paredzēts:

“Izpildes dalībvalsts tiesas iestāde (šeit turpmāk — “izpildes tiesas iestāde”) atsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu šādos gadījumos:

[..]

2) ja izpildes tiesas iestāde ir informēta par to, ka par pieprasīto personu dalībvalstī pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tādām pašām darbībām, ar nosacījumu, ka, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesībām;

[..].”

- 10 Minētā pamatlēmuma 4. pants ar nosaukumu "Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildīšanas pamats" ir izteikts šādi:

"Izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu:

[..]

- 4) ja ir iestāties noilgums saukšanai pie kriminālatbildības vai sodīšanai saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām un uz darbībām attiecas šis dalībvalsts jurisdikcija saskaņā ar tās krimināllikumu;

[..]."

- 11 Tiesas kompetence sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumiem, kas ir ievērti LES VI sadaļā, ir reglamentēta tā 35. pantā.
- 12 Spānijas Karaliste paziņoja par to, ka tā piekrīt Tiesas kompetencei sniegt prejudiciālu nolēmumu par LES 35. pantā minēto aktu spēkā esamību un interpretāciju saskaņā ar šī panta 2. punktā un 3. punkta a) apakšpunktā paredzētajiem noteikumiem (OV 1999, C 120, 24. lpp.)

13 EKL 24. pantā ir noteikts:

“Ražojumus, kas ievesti no trešām valstīm, uzskata par esošiem brīvā apgrozībā dalībvalstī, ja attiecībā uz šādiem ražojumiem ir ievērotas visas vajadzīgās importa formalitātes un dalībvalstī ir iekasēti visi vajadzīgie muitas nodokļi vai maksājumi ar līdzvērtīgu iedarbību, un ja par šiem ražojumiem šādi nodokļi vai maksājumi nav pilnīgi vai daļēji atmaksāti.”

Valsts tiesiskais regulējums

14 1. panta 1. punkta 1. un 2. apakšpunkts 1982. gada 13. jūlija likumā Nr. 7/1982, ar ko groza tiesību aktus par kontrabandu un tiesisko regulējumu par administratīvajiem pārkāpumiem un likumpārkāpumiem šajā jomā (BOE Nr. 181, 30.07.1982., 20623. lpp.), nosaka:

“1. Par kontrabandu iestājas atbildība tad, ja persona ar precēm, kuru vērtība vai sekas ir vienāda vai lielāka par vienu miljonu pesetu, veic šādas darbības:

- 1) likumīgi tirgojamas preces importē vai eksportē, tās neuzrādot muitas iestādēm;
- 2) veic tirdzniecības darījumus, tur vai laiž apgrozībā likumīgi tirgojamas preces, kuru izcelsmes vieta ir ārvalstī, neizpildot likumīgos importa nosacījumus.”

- 15 Atbilstoši 847. pantam kriminālprocesa kodeksā (*ley de enjuiciamiento criminal*) *Audiencia Provincial* lēmumus nevar pārsūdzēt, jo tā ir apelāciju izskatīšanas iestāde.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 16 Pēc *Audiencia Provincial de Málaga* domām, no saprātīgiem netiešiem norādījumiem izriet, ka 1993. gada nenoteiktā datumā sabiedrības *Minerva* akcionāri un vadītāji nolēma caur Setubalas (*Setúbal*, Portugāle) ostu ievest attīrīto olīveļļu (proti, rafinēto olīveļļu) no Tunisijas un Turcijas, par kuru netika sniegta deklarācija muitas iestādēm. Pēc tam prece tika transportēta ar kravas mašīnām no Setubalas uz Malagu (Spānija). Apsūdzētie izstrādāja viltotu rēķinu sistēmu, lai liktu noticēt, ka eļļa ir ievesta no Šveices.
- 17 Iesniedzējtiesa uzskata, ka *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa, Portugāle) savā spriedumā par iesniegto apelāciju par Satubalas Tiesas (*Tribunal de Setúbal*) spriedumu nosprieda, ka attīrītā olīveļļa Portugālē tika ievesta desmit reizes no Tunisijas un vienu reizi no Turcijas un ka Portugāles muitas iestādēm tika deklarēts mazāks daudzums par faktiski ievesto.
- 18 *Supremo Tribunal de Justiça* nodarījuma noilguma dēļ attaisnoja divus apsūdzētos izskatāmajā tiesvedībā, pret kuriem ir veikta kriminālvajāšana arī pamata prāvā.

19 *Audiencia Provincial de Málaga* paskaidro, ka tai ir jāpieņem lēmums par jautājumu, vai kontrabanda pastāvēja vai, tieši otrādi, šāds likumpārkāpums nepastāvēja jau izspriestas lietas — *Supremo Tribunal de Justicia* sprieduma — dēļ vai tādēļ, ka preces ir brīvā apgrozībā Kopienų teritorijā.

20 Šajos apstākļos *Audiencia Provincial de Málaga* nolēma apturēt tiesvedību un Tiesai uzdot šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai vienas dalībvalsts tiesu atzinums par to, ka iestāties likumpārkāpuma noilgums, ir saistošs citu dalībvalstu tiesām?

2) Vai personas, kas apsūdzēta likumpārkāpumā, attaisnošana, pamatojoties uz noilguma esamību, paplašinātā veidā attiecas arī uz personām, kuras tiek vajātas citā dalībvalstī, ja inkriminētie nodarījumi ir vienādi, vai, citiem vārdiem sakot, vai var uzskatīt, ka noilgums ir tikpat labvēlīgs personām, ko vajā citā dalībvalstī, pamatojoties uz identiskiem faktiem?

3) Ja dalībvalsts krimināltiesas atzīst, ka nav konstatēta preču ārpuskopienas izcelsme, lai būtu iespējams konstatēt kontrabandu, un attaisno apsūdzētos, vai citas dalībvalsts tiesas var paplašināt savu izmeklēšanu, lai noteiktu, vai preces, nesamaksājot muitas nodokļus, ir ievestas no trešās valsts?

4) Ja dalībvalsts tiesa ir konstatējusi, ka preču nelikumīga ievēšana Kopeņu teritorijā nav notikusi vai ka kontrabandai ir iestājies noilgums:

a) vai var uzskatīt, ka šīs preces ir brīvā apgrozībā pārējo dalībvalstu teritorijā?

b) vai var uzskatīt, ka preču laišana tirdzniecībā citā dalībvalstī pēc preču ievēšanas dalībvalstī, kurā pasludināts attaisnojošs spriedums, ir nesaistīta un tādējādi sodāma darbība, vai, tieši pretēji, tā uzskatāma par importam raksturīgu darbību?"

Par Tiesas kompetenci

21 No šī sprieduma 12. un 15. punkta izriet, ka šajā gadījumā Tiesa ir kompetenta taisīt spriedumu par CAAS 54. panta interpretāciju atbilstoši LES 35. panta 1.–3. punkta a) apakšpunktam.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

22 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai princips *ne bis in idem*, kas ietverts CAAS 54. pantā, ir piemērojams Līgumslēdzējas valsts tiesas nolēmumam, ar kuru apsūdzētais ir galīgi attaisnots tādēļ, ka likumpārkāpumam, kas bija krimināl-vajāšanas pamatā, ir iestājies noilgums.

- 23 Atbilstoši minētajam 54. pantam personu, par kuru vienā Līgumslēdzējā valstī ir “pieņemts galīgais tiesas spriedums”, nedrīkst par tiem pašiem nodarījumiem saukt pie atbildības citā Līgumslēdzējā valstī, ar noteikumu, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt.
- 24 Pamata klauzula, kas ir ietverta vienīgajā CAAS 54. pantu veidojošajā teikumā, nekādā veidā neatsaucas uz galīgā sprieduma saturu. Tas ir piemērojams ne tikai spriedumiem, ar ko pasludina personas notiesāšanu (šajā sakarā skat. šodienas spriedumu lietā C-150/05 *Van Straaten*, Krājums, I-9327. lpp., 56. punkts).
- 25 Tādējādi princips *ne bis in idem*, kas ir ietverts CAAS 54. pantā, ir piemērojams Līgumslēdzējas valsts tiesu nolēmumam, ar ko apsūdzētais ir galīgi attaisnots pierādījumu trūkuma dēļ (iepriekš minētais spriedums lietā *Van Straten*, 61. punkts).
- 26 Pamata lietā ir uzdots jautājums, vai tas pats attiecas uz galīgo attaisnojošo spriedumu tādēļ, ka likumpārkāpumam, kas bija kriminālvajāšanu pamatā, ir iestājies noilgums.
- 27 Nav strīda par to, ka CAAS 54. panta mērķis ir izvairīties no tā, ka pret personu, kas izmanto tiesības uz brīvu pārvietošanos, tiek veikta kriminālvajāšana par tām pašām darbībām vairāku dalībvalstu teritorijās (skat. 2003. gada 11. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-187/01 un C-385/01 *Gözütok un Brügge*, *Recueil*, I-1345. lpp., 38. punkts, un iepriekš minēto šodienas spriedumu lietā *Van Straten*, 57. punkts). Tas nodrošina to personu sabiedrisko mieru, pret kurām tika veikta kriminālvajāšana un par kurām ir pieņemts galīgais spriedums. Tām būtu jābūt tiesībām brīvi pārvietoties bez bailēm, ka par tiem pašiem nodarījumiem citā Līgumslēdzējā valstī pret tām tiks veikta jauna kriminālvajāšana.

- 28 Tomēr CAAS 54. panta nepiemērošana, ja Līgumslēdzējas valsts tiesa pēc apsūdzības celšanas ir pasludinājusi apsūdzēto galīgi attaisnojošu spriedumu likumpārkāpuma, kas bija kriminālvajāšanu pamatā, noilguma dēļ, traucētu minētā mērķa izpildi. Tādējādi šāda persona ir jāuzskata par tādu, par kuru ir pieņemts galīgais spriedums šī noteikuma izpratnē.
- 29 Protams, noilguma termiņa jautājumā Līgumslēdzēju valstu tiesību aktu saskaņošana nav notikusi. Tomēr ne Līguma par ES VI sadaļas noteikumos par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kuras 34. un 31. pants tika norādīts kā CAAS 54.–58. panta juridiskais pamats, ne Šengenas nolīgumā vai pašā CAAS nav noteikts, ka CAAS 54. panta piemērošana būtu atkarīga no dalībvalstu krimināltiesību saskaņošanas vai vismaz no tuvināšanas kriminālvajāšanas pārtraukšanas jomā (iepriekš minētais spriedums lietā *Gözütok* un *Brügge*, 32. punkts) un, vispārīgāk, no to krimināltiesisko tiesību aktu saskaņošanas vai tuvināšanas (skat. 2006. gada 9. marta spriedumu lietā C-436/04 *Van Esbroeck*, Krājums, I-2333. lpp., 29. punkts).
- 30 Ir jāpiebilst, ka CAAS 54. pantā nostiprinātais *ne bis in idem* princips noteikti nozīmē, ka Līgumslēdzēju valstu starpā pastāv savstarpēja uzticība to attiecīgajās krimināltiesību sistēmās un ka ikviena no minētajām valstīm ievēro citās Līgumslēdzējās valstīs spēkā esošo krimināltiesību piemērošanu pat tad, ja tās pašas valsts tiesību piemērošanas rezultātā būtu radies citāds risinājums (iepriekš minētais spriedums lietā *Van Esbroeck*, 30. punkts).
- 31 Pamatlēmums 2002/584 neiestājas pret *ne bis in idem* principa piemērošanu gadījumā, kad galīgā attaisnošana ir likumpārkāpuma noilguma dēļ. Tā 4. panta 4. punkts, uz kuru atsaucas Nīderlandes valdība Tiesai iesniegtajos apsvērumos, atļauj izpildes dalībvalsts tiesu iestādēm atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu, ja ir iestājies noilgums saukšanai pie kriminālatbildības vai sodīšanai saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām un uz faktiem attiecas šis dalībvalsts

jurisdikcija saskaņā ar tās krimināllikumu. Šo tiesību izpilde nav atkarīga no tā, vai pastāv spriedums, kas ir pamatots ar noilgumu saukšanai pie kriminālatbildības. Gadījumā, kad par personu, par kuru tiek veikta izmeklēšana, ir jau pieņemts galīgs spriedums par tiem pašiem nodarījumiem dalībvalstī, reglamentē minētā pamatlēmuma 3. panta 2. punkts — noteikums, kurā ir noteikts Eiropas apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamats.

32 Ņemot vērā pamata lietas sarežģītību, visbeidzot ir jāuzsver, ka valsts tiesas pienākums ir pārbaudīt, vai galīgi izspriestie nodarījumi ir tie paši, kas ir tās izskatāmajā lietā.

33 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka *ne bis in idem* princips, kas ir ietverts CAAS 54. pantā, ir piemērojams Līgumslēdzējas valsts tiesas nolēmumam, kas ir sniegts pēc apsūdzības celšanas un ar kuru apsūdzētais ir pilnībā attaisnots tādēļ, ka likumpārkāpumam, kas bija kriminālvajāšanu pamatā, ir iestājies noilgums.

Par otro jautājumu

34 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, kuras ir tās personas, kas var gūt labumu no *ne bis in idem* principa.

35 Šajā sakarā no CAAS 54. panta teksta skaidri izriet, ka no *ne bis in idem* principa labumu var gūt tikai tās personas, par kurām ir pieņemts galīgs spriedums pirmajā reizē.

36 Šo interpretāciju apstiprina tāds LES VI sadaļas tiesību normu mērķis, ko nosaka LES 2. panta pirmās daļas ceturtajā ievilkumā, proti, “saglabāt un attīstīt Savienību kā telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, kur personu brīva pārvietošanās ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz [...] noziedzības novēršanu un apkarošanu”.

37 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild, ka *non bis in idem* princips, kas ietverts CAAS 54. pantā, nav piemērojams citām personām kā tikai tām personām, par kurām Līgumslēdzēja valsts ir pieņēmusi galīgo spriedumu.

Par trešo jautājumu

38 Trešais jautājums ir balstīts uz pieņēmumu, ka dalībvalsts krimināltiesas atzīst, ka nav konstatēta preču ārpuskopienas izcelsme, lai būtu iespējams konstatēt kontrabandu.

39 Šāds pieņēmums tomēr ir pretrunā iesniedzējtiesas izklāstītajiem faktiem pamata lietā, kas ir atkārtoti šī sprieduma 16.–18. punktā.

40 Protams, vairums apsūdzēto pamata lietā pārmet iesniedzējtiesai, ka tā nepareizi interpretēja *Supremo Tribunal de Justiça* spriedumu. Tie apgalvo, ka pretēji tam, kas ir rakstīts nolēmumā par prejudiciālā jautājuma uzdošanu, šī tiesa nav nospriedusi, ka muitas iestādēm tika deklarēts mazāks daudzums par faktiski Portugālē ievesto. Pēc viņu domām, ar kontrabandas un dokumentu viltojumu likumpārkāpumu saistītais kriminālprocess tika pasludināts par izbeigtu to noilguma dēļ, ko konstatēja

ar tiesas nolēmumu pirms tiesas sēdes minētajā tiesā. Turklāt attiecībā uz lūgumu par zaudējumu atlīdzību civiltiesiskā kārtībā, kas tika iesniegts šīs pašas tiesvedības ietvaros, apsūdzētie tikai attaisnoti, jo inkriminētie nodarījumi nebija pierādīti.

- 41 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka EKL 234. pantā paredzētā sistēma ir piemērojama nolēmumam par prejudiciālo jautājumu uzdošanu atbilstoši LES 35. pantam ar nosacījumiem, kas paredzēti šajā pēdējā pantā (skat. 2005. gada 16. jūnija spriedumu lietā C-105/03 *Pupino*, Krājums, I-5285. lpp., 28. punkts). EKL 234. pantā noteiktās procedūras ietvaros, kas ir balstīta uz skaidru funkciju sadali starp valsts tiesām un Tiesu, jebkurš lietas fakts vērtējums ir valsts tiesas kompetencē. Tātad valsts tiesa var spriest tikai par Kopienu akta interpretāciju vai spēkā esamību, balstoties uz faktiem, ko tai ir norādījusi valsts tiesa (skat. 1998. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-235/95 *Dumon un Froment, Recueil*, I-4531. lpp., 25. punkts, un 2003. gada 16. oktobra spriedumu lietā C-421/01 *Traunfellner, Recueil*, I-11941. lpp., 21. punkts).
- 42 Tomēr, ņemot vērā iesniedzējtiesas veikto *Supremo Tribunal de Justiça* sprieduma interpretāciju, trešā jautājuma pieņemamība ir apšaubāma.
- 43 Ņemot vērā šādu interpretāciju, ir jāatzīst, ka pieņēmums, uz kuru balstās trešais jautājums, proti, apsūdzēto attaisnošana pierādījumu trūkuma vai nepietiekamu pierādījumu dēļ par preču ārpus Kopienas izcelsmi, ir nepareizs.
- 44 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, kaut arī Tiesa principā ir tiesīga taisīt spriedumu, kad uzdotie jautājumi ir par Kopienu tiesību interpretāciju, tai tomēr izņēmuma apstākļos ir jāpārbauda apstākļi, kādos pie tās ir vērsusies valsts tiesa, lai pārbaudītu savu atbilstošo kompetenci. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu var tikai tad, ja šķiet acīmredzams, ka lūgtajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem vai

priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav faktisku vai juridisku pierādījumu, kas ir nepieciešami, lai uz tai uzdotajiem jautājumiem sniegtu lietderīgu atbildi (skat. it īpaši 2006. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-13/05 *Chacón Navas*, Krājums, I-6467. lpp., 32. un 33. punkts, kā arī tajos minēto judikatūru).

45 Šajā lietā, ņemot vērā iesniedzējtiesas sniegto faktu izklāstu, trešais jautājums attiecas uz hipotētisku problēmu.

46 Līdz ar to Tiesai nav jāatbild uz šo jautājumu.

Par ceturto jautājumu

47 To pašu iemeslu dēļ, kas ir minēti šī sprieduma 41.–45. punktā, ceturtais jautājums ir nepieņemams, ciktāl tas ir balstīts uz pieņēmumu par apsūdzēto attaisnošanu pierādījumu trūkuma vai nepietiekamības dēļ. Savukārt tas ir pieņemams tiktāl, ciktāl tas attiecas uz gadījumu, kurā dalībvalsts tiesa ir konstatējusi, ka kontrabandai ir iestājies noilgums.

Par ceturta jautājuma a) apakšpunktu

48 Ar sava ceturta jautājuma a) apakšpunktu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai no Līgumslēdzējas valsts tiesas galīga sprieduma, ar ko ir konstatēts kontrabandas noilgums, var secināt, ka minētā prece ir brīvā apgrozībā citu dalībvalstu teritorijā.

- 49 Atbilstoši EKL 24. punktam, lai preces ar izcelsmi trešā valstī tiktu uzskatītas par esošām brīvā apgrozībā dalībvalstī, ir jābūt izpildītiem trim nosacījumiem. Par tādām tiek uzskatītas preces, attiecībā uz kurām, pirmkārt, ir ievērotas visas importa formalitātes, otrkārt, šajā dalībvalstī ir iekasēti muitas nodokļi un maksājumi ar līdzvērtīgu iedarbību un, treškārt, ja par tām šādi nodokļi un maksājumi nav pilnīgi vai daļēji atmaksāti.
- 50 Dalībvalsts tiesas veiktais konstatējums, ka inkriminētajai kontrabandai attiecībā uz apsūdzēto ir iestājies noilgums, nemaina minēto preču juridisko kvalifikāciju.
- 51 *Ne bis in idem* princips ir saistošs Līgumslēdzējas valsts tiesām tikai tiktāl, ciktāl tas iestājas pret to, ka pret apsūdzēto, par ko jau ir pieņemts galīgs spriedums citā Līgumslēdzējā valstī, otru reizi tiek veikta kriminālvajāšana par tiem pašiem nodarījumiem.
- 52 Tādējādi uz ceturtā jautājuma a) apakšpunktu ir jāatbild, ka Līgumslēdzējas valsts krimināltiesā nevar uzskatīt precī par esošu brīvā apgrozībā savā teritorijā tikai tāpēc, ka citas Līgumslēdzējas valsts krimināltiesā attiecībā uz šo pašu precī ir konstatējusi, ka kontrabandai ir iestājies noilgums.

Par ceturtā jautājuma b) apakšpunktu

- 53 Ar savu ceturtā jautājuma b) apakšpunktu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai preces laišana tirdzniecībā citas dalībvalsts teritorijā pēc importēšanas dalībvalstī, kurā ir pasludināts attaisnojošs spriedums noilguma dēļ, ir šo pašu nodarījumu daļa vai tā ir no importa pirmajā dalībvalstī neatkarīga rīcība.

- 54 Vienīgais kritērijs, kam ir nozīme jēdziena “tie paši nodarījumi” piemērošanai CAAS 54. panta izpratnē, ir nodarījuma būtības kvalificēšana, ko saprot kā konkrētu apstākļu, kas nedalāmi savstarpēji saistīti, esamību (iepriekš minētais spriedums lietā *Van Esbroeck*, 36. punkts).
- 55 It īpaši attiecībā uz tādu gadījumu kā pamata lietā ir jākonstatē, ka principā tāds gadījums var veidot tādu apstākļu kopumu.
- 56 Tomēr šajā sakarā galīgais novērtējums ir jāveic valstu kompetentajām tiesām, kurām ir jānosaka, vai attiecīgie nodarījumi pēc būtības veido saistītu apstākļu kopumu, kas ir savstarpēji nedalāms laikā un arī pēc to objekta (iepriekš minētais spriedums lietā *Van Esbroeck*, 38. punkts).
- 57 No iepriekš minētā izriet, ka preces laišana tirdzniecībā citā dalībvalstī pēc tās importa dalībvalstī, kurā ir pasludināts attaisnojošs spriedums, ir rīcība, kas var būt daļa no “tiem pašiem nodarījumiem” CAAS 54. panta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, izņemot minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumus, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) princips *ne bis in idem*, kas ir ietverts 54. pantā 1985. gada 14. jūnija Konvencijā, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, kas parakstīts 1990. gada 19. jūnijā Šengēnā, ir piemērojams Līgumslēdzējas valsts tiesas nolējumam, kas ir sniegts pēc apsūdzības celšanas un ar kuru apsūdzētais ir pilnībā attaisnots tādēļ, ka likumpārkāpumam, kas bija kriminālvajāšanu pamatā, ir iestājies noilgums;
- 2) minētais princips nav piemērojams citām personām kā tikai tām personām, par kurām Līgumslēdzēja valsts ir pieņēmusi galīgo spriedumu;
- 3) Līgumslēdzējas valsts krimināltiesa nevar uzskatīt precī par esošu brīvā apgrozībā savā teritorijā tikai tāpēc, ka citas Līgumslēdzējas valsts krimināltiesa attiecībā uz šo pašu precī ir konstatējusi, ka kontrabandai ir iestājies noilgums;
- 4) preces laišana tirdzniecībā citā dalībvalstī pēc tās importa dalībvalstī, kurā ir pasludināts attaisnojošs spriedums, ir rīcība, kas var būt daļa no “tiem pašiem nodarījumiem” minētā 54. panta izpratnē.

[Paraksti]